

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/171/2024
Identifikačné číslo spisu: 2304899683
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:2304899683.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. A., narodeného XX. C. XXXX, T. E. Č.. XXX, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Silvia Bernáthová, s. r. o., Dunajská Streda, Hlavná 28/7, IČO: 36 720 771, proti žalovaným 1/ M. D.O., G., narodenom XX. N. XXXX, I., D. XXX/XX, právne zastúpený TOKÁR advokátska kancelária, s. r. o., Galanta, Sídlisko Jas 963/5, IČO: 36 264 750 a 2/ M. D.O., narodenom XX. W. XXXX, I., D.Č. XXX/XX, právne zastúpený advokátom Mgr. Petrom Magdálikom, Galanta, Vajanského 1520, za účasti intervenienta na strane žalovaného KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, právne zastúpený advokátkou JUDr. Danušou Tichou, Bratislava, Nám. M. Benku 6, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 12C/92/2004, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 29. mája 2024, č. k. 22Co/17/2024-1013, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovanému 1/ náhradu trov dovolacieho konania p r i z n á v a.

Žalovanému 2/ a intervenientovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 5. októbra 2015, č. k. 12C/92/2004-664 konanie vo vzťahu k žalovaného 1/ zastavil (I.) a žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania nepriznal (II.). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 96 ods. 1 až 3 a § 146 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“). Napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou domáhal náhrady škody, ktorá mu vznikla pri dopravnej nehode, medzitýmnym rozsudkom č. k. 12C 92/2004 - 540 z 3. marca 2014 v spojení s doplnčím rozsudkom č. k. 12C/92/2004 - 592 z 2. júna 2014 súd prvej inštancie rozhodol, že žalovaný 2/ zodpovedá žalobcovi za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zároveň, že poisťovňa Kooperativa a. s. Vienna Insurance Group bola povinná žalobcovi uhradiť vzniknutú škodu. Súčasne rozhodol, že zodpovednosť žalovaného 1/ za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku motorového vozidla nebola preukázaná. Následne Krajský súd v Trnave, ako odvolací súd, uznesením sp. zn.

11Co/434/2014 z 10. decembra 2014 zrušil predmetný rozsudok v spojení s doplnčacím rozsudkom, a žalobca zobral 18. júna 2015 žalobu voči žalovanému 1/ späť s odôvodnením, že žalovaný 1/ vyvrátil vedomosť žalobcu o tom, že napriek tomu, že bolo nesporne preukázané, že riadil motorové vozidlo, nebol jeho prevádzkovateľom. Žalovaný 1/ so späťvzatím žaloby 10. júla 2015 vyjadril súhlas. Súd prvej inštancie žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že až v priebehu súdneho konania bolo ustálené, že za vzniknutú škodu žalovaný 1/ nezodpovedá, preto podanie žaloby voči nemu v čase začatia konania nebolo nedôvodné.

2. Krajský súd v Trnave uznesením z 29. mája 2024 č. k. 22Co/17/2024-1013 rozhodol tak, že zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania tak, že žalovanému 1/ priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (I.) a žalovaný 1/ mal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania (II.). V preskúmvanej veci považoval odvolací súd za nesporné, že žalobca sa svojho nároku na náhradu škody domáhal žalobou doručenu súdu prvej inštancie 6. februára 2004 uplatnenou najskôr voči žalovanému 1/, podaním doručeným súdu prvej inštancie 3. januára 2012 žalobu rozšíril o žalovaného 2/. Podaním doručeným súdu prvej inštancie 18. júna 2015 vzal žalobu voči žalovanému 1/ späť z dôvodu, že nebol prevádzkovateľom motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola spôsobená škoda. Následne súd prvej inštancie konanie vo vzťahu k žalovanému 1/ zastavil, pričom žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie po späťvzati žaloby voči žalovanému 1/ zastavil konanie v tejto časti, pričom pri rozhodnutí o náhrade trov konania zvolil ustanovenie § 146 ods. 2 OSP. Uvedené ustanovenie súd prvej inštancie nesprávne interpretoval a aplikoval, keď dôvodil tým, že až v priebehu súdneho konania bolo ustálené, že za vzniknutú škodu žalovaný 1/ nezodpovedá. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že nárok na náhradu trov konania bol nárokom vyplývajúcim z procesného práva, nejde o hmotnoprávny nárok. Zavinenie zastavenia konania bolo preto potrebné posudzovať z hľadiska procesnoprávneho, teda či k zastaveniu konania došlo v dôsledku procesného úkonu strany sporu. V preskúmvanej veci bolo nespochybniteľné, že žalobca sa svojím procesným úkonom - späťvzatím žaloby voči žalovanému 1/ domáhal zastavenia konania, ide teda o procesné zavinenie žalobcu. Aplikácia druhej vety ustanovenia § 146 ods. 2 OSP, neprichádza do úvahy, pretože k späťvzatiu žaloby voči žalovanému 1/ nedošlo v dôsledku jeho správania. Takáto procesná situácia by nastala vtedy, ak by žalovaný 1/ v priebehu konania uspokojil nárok žalobcu, uplatnený voči nemu podanou žalobou. Z uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia, odvolací dôvod uplatnený žalovaným 1/ bol preto dôvodný. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu neboli splnené podmienky ani na potvrdenie, ani na zrušenie preskúmvaného rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd preto postupom podľa ustanovenia § 388 CSP uznesenie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti zmenil. Žalovaný 1/, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný v celom rozsahu, má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP, aj vzhľadom na to, že tu neboli zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne mu náhradu trov konania nepriznať (§ 257 CSP).

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie voči výroku I. a výroku II., ktoré odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP. Namietal bod 14 tohto uznesenia a uviedol, že odvolací súd dôvody hodné osobitného zreteľa týkajúceho sa náhrady trov prvostupňového konania vôbec neskúmal, s dôvodmi hodnými osobitného zreteľa sa - napriek ich jednoznačnej existencii - nevysporiadal. Ohľadne trov odvolacieho konania sa síce obmedzil na konštatáciu, že tu neboli zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, neodôvodnil však, na základe čoho dospel k takémuto záveru. Na druhej strane odvolací súd vyslovením skutočnosti, že „tu neboli zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne mu náhradu trov konania nepriznať“ potvrdil, že si bol vedomý toho, že v danej veci bolo treba skúmať či sa jedná o prípad hodný osobitného zreteľa, a to ex offo, ako to vyplýva z judikatúry Ústavného súdu (rozh. I. ÚS 168/2018). Odvolací súd pri svojom rozhodovaní postupoval svojvoľne, jeho rozhodnutie vykazuje výrazné znaky autoritatívnosti, nepreskúmateľnosti a zmätočnosti. Podmienky nehody sa skúmali počnúc rokom 2002 (vedľajší účastník o náhrade škode odmietol komunikovať so žalobcom, s tvrdením, že chce počkať na výsledky trestného konania, kto zavinił túto škodu), trestné konanie voči samotnému žalovanému 1/ trvalo takmer sedem rokov (skončilo sa v roku 2011), pričom v rámci trestného konania nebolo možné zistiť

páchateľa trestného činu napriek skutočnosti, že došlo k usmrteniu jedného človeka, druhému bola spôsobená ťažká ujma na zdraví, čiže spoločenský záujem na ochrane ľudského života a zdravia bol vážne porušený. Znalci priblížiť do trestných konaní neboli schopní jednoznačne ustáliť vznik dopravnej nehody, neboli schopní zistiť ani skutočnú rýchlosť vozidla žalovaného 1/, pretože vozidlo bolo vybavené systémom ABS. Časť svedeckej výpovede žalovaného 1/, že pred zrážkou nebrzdil, bola neprijateľná, a to práve s poukazom na nárazovú rýchlosť, ktorá bola stanovená u vozidla žalovaného 1/. Zo svedeckej výpovede vyplývalo, že kým vozidlo, v ktorom sedel žalobca stálo, sa vozidlo žalovaného 1/ rútilo s veľkou rýchlosťou, prešlo do protismeru v smere svojej jazdy a narazilo do vozidla, v ktorom sedel žalobca. Keby vozidlo žalovaného 1/ išlo primeranou rýchlosťou, vzhľadom k rozhl'adu a dohľadu, pravdepodobne by k žiadnej kolízii nedošlo. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaný 1/ (aj keď v priebehu tohto konania vyplynulo, že v čase dopravnej povinnosti si plnil svoje pracovné povinnosti), porušil dôležitú právnu povinnosť; v konkrétnom prípade obsahom prevenčnej povinnosti, ktorá bola porušená zo strany žalovaného, bolo najmä zachovanie potrebnej opatrnosti a obozretnosti počas jazdy tak, aby v čo najmenšej miere nemohlo dôjsť akémukol'vek ohrozeniu života a zdravia osôb - účastníkov cestnej premávky. Žalovaný 1/ zároveň porušil aj jedno z najdôležitejších pravidiel cestnej premávky, a to prispôbiť svoju rýchlosť konkrétnym podmienkam cestnej premávky, žaloba voči žalovanému 1/ bola dôvodná v čase jej podania. Pokiaľ všeobecný súd už raz určité okolnosti vyhodnotil tak, že zakladajú existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov, mal by sa s prihliadnutím na zásadu legitímneho očakávania v zmysle ustanovenia čl. 2 ods. 2 a 3 CSP pri posudzovaní analogickej situácie rozhodnúť rovnako. Aj vtedy, keď súd uvažoval o použití ustanovenia § 257 CSP, je jeho prvoradou povinnosťou ustáliť si otázku procesného úspechu sporových strán, resp. otázku ich procesného zavinenia ohľadom zastavenia konania. V opačnom prípade by nemohol spoľahlivo posúdiť splnenie účelu využitia moderačného práva spočívajúceho v odstránení neprimeranej tvrdosti voči strane sporu, ktorej by mala byť uložená povinnosť k náhrade trov (ods. 39 nálezu Ústavného súdu SR z 27. augusta 2020, sp. zn. II. ÚS 225/2020). Moderačné právo ohľadom náhrady trov bolo teda možné využiť vo vzťahu k odchýlke od zásady zodpovednosti strany za výsledok konania (vyjadrenej v ustanovení § 255 CSP), aj vo vzťahu k výnimke zo zásady zodpovednosti za zavinenie zastavenia konania (vyjadrenej v ustanovení s 256 ods. 1 CSP). V zmysle ustálenej judikatúry ustanovenie § 257 CSP nebolo možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého bol súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým bolo potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Všeobecné súdy (v danom prípade odvolací súd) poukazujúc na Nález I. ÚS 168/2018 musia z úradnej povinnosti a v ktoromkoľvek štádiu skúmať, resp. prihliadnúť, na už zistené dôvody hodné osobitného zreteľa. Dovolateľ uviedol, že z časového hľadiska bolo možné na túto skutočnosť poukázať v tomto konaní prvýkrát.

3.1. Žalobca prípustnosť svojho dovolania a svoju argumentáciu o existencii vady ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyvodzoval z tvrdenia, že v danom prípade odvolací súd nespĺnil svoju povinnosť skúmať, resp. prihliadať na už zistené dôvody hodné osobitného zreteľa vychádzajúc z ustanovenia § 257 CSP, zo strany odvolacieho súdu došlo teda k procesnej vade. Odvolací súd sa obmedzil len na tvrdenie, že tu neboli zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne dovolateľovi náhradu trov nepriznať. Odvolací súd si nespĺnil svoju povinnosť vyplývajúcu z nálezu Ústavného súdu I. ÚS 168/2018, vydanie rozhodnutia odvolacieho súdu bolo preto arbitrárne, jeho odôvodnenie ničím nepodložené, navyše bolo nepreskúmateľné. Postup odvolacieho súdu vedúci k vydaniu takéhoto rozhodnutia preto trpelo takou vadou, ktorá znemožnila žalobcovi uskutočňovať jemu patriace práva. Preto považoval za nesporne daný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP z dôvodu vád zmätočnosti, ktorá spočívala v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolací súd namiesto toho, aby skúmal alebo vyslovil, že už boli zistené dôvody hodné osobitného zreteľa, rozhodnutie prvej inštancie zmenil, čím bola odňatá možnosť konať pred súdom, navyše za situácie, že ku dňu napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, súdy v danej veci už niekoľkokrát aplikovali § 257 CSP s riadnym odôvodnením. V danej veci ide nesporne o prípad hodný osobitného zreteľa a tento prípad hodný osobitného zreteľa v danej veci už bol ustálený. Dovolateľ preto navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a súčasne navrhol, aby dovolací súd odložil právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého uznesenia.

4. K podanému dovolaniu sa vyjadril žalovaný 1/, ktorý uviedol, že existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre rozhodnutie o priznaní náhrady trov konania žalovanému 2/, za ktorého mimosúdnu dohodu so žalobcom uzatvoril vedľajší účastník, ktorý aj poskytol plnenie žalobcovi automaticky neodôvodňuje existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa vo vzťahu k procesne úspešnému žalovanému 1/. Požiadavka na náležité odôvodnenie rozhodnutia neznamená, že toto musí byť odôvodnené podľa predstáv strany. Odvolací súd nebol povinný argumentačne sa vysporiadať so skoršími rozhodnutiami o náhrade trov konania vydanými medzi odlišnými účastníkmi (žalobcom a žalovaným 2/) ako aj za iných skutkových okolností - uzatvorením mimosúdnej dohody medzi intervenientom na strane žalovaného 2/ a poskytnutím plnenia. Z dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu vyplývalo, že sa možnou aplikáciou § 257 CSP pri svojom rozhodovaní zaoberal, avšak existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo potrebné procesne úspešnému žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznať, nezistil. Nebolo úlohou odvolacieho súdu, aby neexistenciu dôvodov osobitného zreteľa osobitne odôvodňoval vo vzťahu k inému rozhodnutiu o trovách konania, ktoré sa týkalo žalobcu a iného účastníka konania (strany), a ktoré vychádzalo z odlišných procesných, ako aj skutkových okolností. Rovnako tak nebolo vadou rozhodnutia a nebolo žalobcovi odňaté právo konať pred súdom a porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie tým, že odvolací súd napadnuté uznesenie neodôvodňoval podľa predstáv žalobcu a nevysporiadal sa s odôvodnením rozhodnutia o trovách konania vydanými medzi inými stranami konania a založenými na odlišných tak skutkových, ako aj procesných základoch. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu z 3. septembra 2024 podľa § 448 CSP zamietol a priznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania.

5. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti a vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovení § 444 ods. 1 a 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

9. Ústavný súd už v uznesení zo 17. septembra 2019 č. k. I. ÚS 387/2019-26 poukázal na to, že problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku sa zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), v ktorom vyslovil: „Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti

rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Aj rozhodnutie vo veci samej (t. j. meritórne rozhodnutie) je svojou podstatou a svojimi dôsledkami rozhodnutím, ktorým sa konanie o predmete sporu končí, avšak pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP takéto rozhodnutie nemožno zaradiť do skupiny rozhodnutí „ktorým sa konanie končí“, pretože pre tento účel je už zaradené do skupiny rozhodnutí „vo veci samej“. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvoinštančného súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené. Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvoinštančný súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“. Ústavný súd z týchto záverov vychádzal aj v ďalších svojich rozhodnutiach (por. napr. nález I. ÚS 47/2021).

10. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, konštatoval aj dovolací súd vo viacerých rozhodnutiach (4Cdo/155/2020, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021).

11. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného

postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že dovolateľ podal dovolanie voči obom výrokom odvolacieho súdu. Odvolací súd I. výrokom zmenil uznesenie súdu prvej inštancie týkajúce sa nároku na náhradu trov konania, pričom sa jednalo o interpretáciu a aplikáciu § 146 ods. 2 OSP. Odvolací súd zároveň II. výrokom rozhodol aj o trovách toho daného konania a síce, že neboli zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce aplikáciu § 257 CSP a preto v konaní, v ktorom okresný súd rozhodol o zastavení konaní voči žalovanému 1/ a následne voči tomuto rozhodnutiu bolo podané odvolanie, nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznal žalovanému 1/ v plnom rozsahu.

16. Dovolateľ vo svojom dovolaní namietal bod 14. uznesenia odvolacieho súdu, aplikáciu § 257 CSP a opakovane poukazoval na to, že v konaní existovali dôvody osobitného zreteľa, pričom uviedol rozhodnutie Okresného súdu Galanta z 11. júna 2018, Krajského súdu v Trnave z 30. septembra 2019, ako aj rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 168/2018, s ktorými sa odvolací súd nevysporiadal.

17. Aj napriek tomu, že dovolateľ podal dovolanie aj voči výroku I. odvolacieho súdu, opomenul k nemu uviesť argumentáciu, keďže vo svojom dovolaní sa zameril na aplikáciu § 257 CSP.

18. Na základe uvedených skutočností dovolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ustanovenie § 146 ods. 2 OSP a tiež prečo nemožno, v tomto konaní na trovy odvolacieho konania, aplikovať § 257 CSP. Odvolací súd poukázal na to, že nebolo možné aplikovať § 146 OSP, keďže k zastaveniu konania došlo v dôsledku procesného úkonu strany sporu - k späťvzatiu žaloby nedošlo v dôsledku správania žalovaného 1/.

18.1. Uvedený záver súdu bol dostatočne odôvodnený, v ktorom odvolací súd uviedol rozhodujúce argumenty, ktoré ho viedli k predmetnému posúdeniu nároku na náhradu trov konania.

18.2. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo s podstatnými odvolacími námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním

predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Dovolateľ namietal aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, pričom poukazoval na iné rozhodnutia či už okresného alebo krajského súdu, ako aj na rozhodnutia Ústavného súdu SR. Z obsahu tejto námietky možno vyvodiť, že rozporuje nesprávnu interpretáciu právnej normy, resp. nesprávne právne posúdenie veci. K tomu dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

20. V tomto kontexte hodno zdôrazniť, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolatelia majú odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje nimi tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

21. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (viď. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

22. Každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne a výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr.

uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010 či sp. zn. 3MCdo/46/2012) ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

23. Uvedené skutočnosti potvrdil aj Ústavný súd vo svojom rozhodnutí so sp. zn. I. ÚS 168/2018 (z ktorého výňatok citoval aj dovolateľ), kde uvádza, že „Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov... Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000)... Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1).“

24. Dovolací súd v danom prípade nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu pri skúmaní existencie výnimočných okolností hodných osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd neaplikoval ustanovenie § 257 CSP a to z dôvodu, že žalovaný 1/ nezavinil vznik sporu.

25. Dovolaciemu súdu neuniklo pozornosti, že dovolateľ síce formálne uviedol dovolací dôvod § 420 písm. f) CSP, avšak z obsahového hľadiska sa najvyššiemu súdu javí, že dovolateľ vo svojom dovolaní svoje námietky formuloval spôsobom, ktorý zodpovedá dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Vzhľadom na túto skutočnosť najvyšší súd uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n), a nakoľko v § 357 písm. m) CSP je uvedené uznesenie o nároku na náhradu trov konania, potom je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu týkajúca sa nároku na náhradu trov konania.

26. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.